

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร
ที่ วท ๕ /๒๕๕๓

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
เกี่ยวกับการอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหาร

ผู้อุทธรณ์ : นายวิญญู พรหมทองนุ้ย
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๒ ขอ
สำเนาเอกสารเกี่ยวกับการอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนของผลิตภัณฑ์อาหารชื่อ ซา เจสัน วินเตอร์ จำนวน
๓ รายการ ได้แก่

รายการที่ ๑ หนังสือรับรองการนำเข้าจากผู้ผลิต EXPORT CERTIFICATE FOOD ,
CERTIFICATE OF MANUFACTURE , CERTIFICATE OF FREE SALE , CERTIFICATE OF ANALYSIS

รายการที่ ๒ สูตรส่วนผสมและส่วนประกอบ, หนังสือรับรองจากสถานทูต, หนังสือ
รับรองผลการตรวจสอบจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

รายการที่ ๓ ขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าพนักงาน รวมทั้งข้อมูลทั้งหมดใดๆ ไม่
ว่าจะเป็นการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ มติความเห็นของเจ้าหน้าที่ที่อนุญาตให้ขึ้นทะเบียน
ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีหนังสือ ที่ สธ ๑๐๐๕/๑/๗๓๒๑ ลงวันที่
๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ปฏิเสธการให้สำเนาเอกสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ โดยให้เหตุผลว่า
เป็นข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น ดังนั้น การให้
ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะต้องได้รับการยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน ซึ่งได้แจ้งให้กับ บริษัท เอส-
คลาส อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ทราบ โดยบริษัท เอส-คลาสฯ ได้มีหนังสือคัดค้านการเปิดเผย
ข้อมูลข่าวสาร จึงไม่อาจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ ทั้งนี้ สำนักงาน
คณะกรรมการอาหารและยาได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ เกี่ยวกับขั้นตอน
การดำเนินการของเจ้าพนักงาน ให้ผู้อุทธรณ์ทราบแล้ว

คำวินิจฉัย ที่ วท ๔ /๒๕๕๓

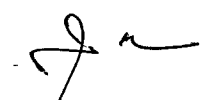
ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓ อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้อุทธรณ์แจ้งว่ายังติดใจต้องการข้อมูลตามรายการที่ ๓ เกี่ยวกับความเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ทุกขั้นตอน

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร ได้พิจารณาอุทธรณ์ คำชี้แจงด้วยวาจาของผู้แทนกรมควบคุมโรค คำชี้แจงด้วยวาจาของผู้อุทธรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้อุทธรณ์เคยประกอบธุรกิจนำผลิตภัณฑ์ชา เจสัน วินเตอร์ เข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย และได้ยื่นคำขอจดทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหารชา เจสัน วินเตอร์ แต่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาไม่อนุญาตให้จดทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหาร หลังจากนั้นบริษัท เอส-คลาสฯ ซึ่งเคยเป็นผู้แทนจำหน่ายชา เจสัน วินเตอร์ ของผู้อุทธรณ์ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหารชา เจสัน วินเตอร์ โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้อนุญาตให้จดทะเบียนอาหารและยาตามคำขอของบริษัท เอส-คลาสฯ ผู้อุทธรณ์จึงมีคำขอข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์แต่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ แก่ผู้อุทธรณ์

ในชั้นพิจารณา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาชี้แจงเหตุผลที่ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์ สรุปดังนี้

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้อุทธรณ์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสาร และบริษัท เอส-คลาสฯ เจ้าของข้อมูลข่าวสารคัดค้านการให้สำเนาข้อมูลข่าวสารตามคำขอ ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเห็นว่าหากให้สำเนาข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ แก่ผู้อุทธรณ์ อาจมีบุคคลนำสำเนาข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปแอบอ้างขอรับสินค้าจากด่านตรวจสินค้าหรืออาจนำไปใช้เป็นหลักฐานในการนำสินค้าเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยโดยมิชอบ เนื่องจากข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ นั้นผู้ผลิตสินค้าไม่ได้ระบุออกให้กับผู้ใดโดยเฉพาะ และในอดีตที่ผ่านมาก็มีผู้ปลอมแปลงข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ นำไปขอรับสินค้าที่ด่านตรวจสินค้าหลายครั้ง แม้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะให้สำเนาเอกสารโดยขีดคั่นจำกัดการนำสำเนาเอกสารไปใช้ก็อาจมีผู้นำสำเนาเอกสารดังกล่าวไปปลอมแปลงได้ ด้วยเหตุที่กล่าวมาแล้วสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงไม่สามารถให้สำเนาข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ แก่ผู้อุทธรณ์ แต่อนุญาตให้ผู้อุทธรณ์ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารหรือคัดลอกข้อความในข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ได้

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาไม่มีอยู่ในความครอบครอง เนื่องจากประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทชา เป็น

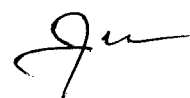
คำวินิจฉัย ที่ วท ๔ /๒๕๕๓

อาหารในกลุ่มที่ ๒ ซึ่งการยื่นคำขอจดทะเบียนอาหารในกลุ่มนี้ กฎหมายไม่ได้บังคับว่าจะต้องส่งรายการสูตรส่วนผสมและส่วนประกอบ, หนังสือรับรองจากสถานทูต, หนังสือรับรองผลการตรวจทดสอบจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแต่อย่างใด

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ ความเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหารชื่อ ชา เจสัน วินเตอร์ นั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาไม่มีอยู่ในความครอบครอง เนื่องจากในทางปฏิบัติงานเมื่อมีผู้ประกอบการมายื่นคำขอจดทะเบียนอาหารต่อเจ้าหน้าที่ เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารแล้วเห็นว่าถูกต้องก็มีอำนาจลงลายมือชื่ออนุญาตได้เองโดยไม่ต้องเสนอผู้บังคับบัญชา อันเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน จึงไม่มีความเห็นของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหาร

ส่วนผู้อุทธรณ์ชี้แจงสรุปว่า ผู้อุทธรณ์ต้องการข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เพื่อตรวจสอบว่าสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาใช้หลักเกณฑ์ใดในการพิจารณาอนุญาตให้บริษัท เอส-คลาสฯ จดทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหารชา เจสัน วินเตอร์ แต่ไม่อนุญาตให้ผู้อุทธรณ์จดทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหารชา เจสัน วินเตอร์ ทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกัน มีสูตรส่วนประกอบเหมือนกัน ชื่อผลิตภัณฑ์เหมือนกัน และผลิตโดยผู้ผลิตรายเดียวกัน โดยผู้อุทธรณ์จะนำข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ไปประกอบเป็นหลักฐานขอขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหารชา เจสัน วินเตอร์ อีกครั้ง ทั้งนี้ ผู้อุทธรณ์แจ้งว่าการไปขอรับสินค้าที่ด่านศุลกากรนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะทำหนังสือรับรองให้กับผู้นำเข้าสินค้าเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการรับสินค้าโดยจะระบุในหนังสือว่าผู้ใดเป็นผู้นำเข้าสินค้านี้ดังกล่าว โดยไม่จำเป็นต้องใช้หนังสือรับรองการนำเข้าจากผู้ผลิตแต่อย่างใด

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาชี้แจงเพิ่มเติมสรุปว่า ขั้นตอนการยื่นคำขอจดทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหารตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขในกลุ่มที่ ๒ นั้น ใช้เอกสารคำขอเพียง ๒ ชุดเท่านั้น แต่ถ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศผู้ยื่นคำขอต้องส่งหนังสือรับรองจากบริษัทผู้ผลิตด้วย โดยผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่ต้องส่งสูตรส่วนประกอบผลิตภัณฑ์และฉลากอาหารแต่อย่างใด แต่ต้องให้คำรับรองว่าผลิตภัณฑ์ที่ขอจดทะเบียนนั้นเป็นผลิตภัณฑ์ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขในกลุ่มที่ ๒ โดยไม่ต้องส่งให้กองอาหารและกองยาตรวจสอบก่อน แต่ถ้าผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่ทราบว่าเป็นผลิตภัณฑ์นั้นเป็นผลิตภัณฑ์ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขในกลุ่มใด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาก็คงจะทำการตรวจพิจารณาประเภทให้ ทั้งนี้ เมื่อผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนได้รับอนุญาตแล้วจะมีเจ้าหน้าที่สุ่มตรวจว่าผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนนั้นมีคุณสมบัติตามที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนรับรองหรือไม่

คำวินิจฉัย ที่ วท ๔ /๒๕๕๓

ผู้อุทธรณ์ชี้แจงเพิ่มเติมสรุปว่า ผู้อุทธรณ์ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนผลิตภัณฑ์ชา เจ สัน วินเตอร์ หลายครั้ง ครึ่งล่าสุดยื่นคำขอทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓ ปัจจุบันยังไม่ได้รับการพิจารณาแต่อย่างใด โดยก่อนหน้านี้ผู้อุทธรณ์เคยไปยื่นคำขอจดทะเบียนที่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาด้วยตนเองโดยส่งเอกสารรับรองจากสถานทูต สถานกงสุล บริษัทผู้ผลิต และผลวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์จากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ด้วย แต่ผู้อุทธรณ์ไม่ได้ให้คำรับรองว่าผลิตภัณฑ์ที่ขอจดทะเบียนนั้นเป็นผลิตภัณฑ์ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขในกลุ่มที่ ๒ เจ้าหน้าที่จึงไม่อนุญาตให้จดทะเบียน เหตุผลที่ผู้อุทธรณ์ไม่ให้คำรับรองนั้นเนื่องจากเห็นว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขในกลุ่มที่ ๒ ประกอบกับผู้อุทธรณ์ได้ส่งผลิตภัณฑ์ไปให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาดำเนินการแล้วได้รับแจ้งว่าเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทยาซึ่งไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขในกลุ่มที่ ๒ ผู้อุทธรณ์จึงไม่กล้าให้คำรับรองเนื่องจากเกรงว่าจะมีความผิด

ผู้แทนบริษัท เอส-คลาส อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ซึ่งคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ แก่ผู้อุทธรณ์ ชี้แจงสรุปว่า ในการยื่นคำขอจดทะเบียนผลิตภัณฑ์นั้น บริษัท เอส-คลาสฯ ได้ส่งใบ CERTIFICATE OF FREE SALE เพียงอย่างเดียวต่อเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยใบ CERTIFICATE OF FREE SALE มีรายละเอียดระบุว่า เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทใด สถานที่ผลิต ซึ่งบริษัท เอส-คลาสฯ ต้องใช้ความสามารถในการเจรจาทางธุรกิจกับผู้ผลิตจึงได้ใบ CERTIFICATE OF FREE SALE มา หากผู้อื่นได้เอกสารดังกล่าวไปอาจนำไปใช้เป็นข้อมูลในการติดต่อกับผู้ผลิตเพื่อขอเป็นผู้แทนจำหน่ายในประเทศไทย และนำผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยแข่งขันกับบริษัท เอส-คลาสฯ ในราคาที่ถูกกว่า ซึ่งจะทำให้บริษัท เอส-คลาสฯ เสียหายในทางธุรกิจ บริษัท เอส-คลาสฯ จึงคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์

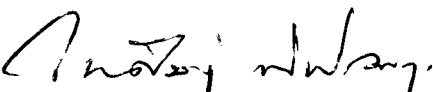
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ มีเจตนารมณ์ที่จะให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อให้การบริหารงานของรัฐมีความโปร่งใสและเพื่อให้ประชาชนสามารถรักษาสติประโยชน์ของตนได้ กรณีตามอุทธรณ์นั้น ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ เป็นเพียงเอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นคำขอจดทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหาร มีรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของผลิตภัณฑ์ ชื่อผู้ผลิต สถานที่ผลิต โดยไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับความลับทางการค้า แม้ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์จะให้เปิดเผย แต่เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์สาธารณะที่เป็นเอกสารประกอบในการขออนุญาตจดทะเบียนอาหารซึ่งผู้บริโภคทั่วไปก็ควรได้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับอาหารที่ใช้บริโภค และ

คำวินิจฉัย ที่ วท ๔ /๒๕๕๓

เมื่อพิจารณาถึงส่วนได้เสียของผู้อุทธรณ์ที่ได้เคยขออนุญาตจดทะเบียนสินค้าเดียวกันนี้ แต่ไม่อาจจดทะเบียนเป็นชาสมุนไพรตามที่ผู้คัดค้านจดทะเบียนได้ ผู้อุทธรณ์จึงมีส่วนได้เสียตามสมควรที่จะตรวจสอบถึงมาตรฐานการอนุญาตของราชการอันเป็นประโยชน์สาธารณะ กับทั้งเมื่อพิจารณาถึงผลเสียของผู้คัดค้านจากการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวก็ไม่ปรากฏว่ามีความเสียหายที่ชัดเจน การแข่งขันกันในการนำสินค้ามาจำหน่ายนั้นก็เป็นเรื่องปกติธรรมดาในทางการค้า และผู้อุทธรณ์ก็เคยเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าชนิดนี้มาก่อนด้วย เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์สาธารณะ ส่วนได้เสียของผู้อุทธรณ์ และผู้คัดค้านประกอบกันแล้ว จึงเห็นควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ แก่ผู้อุทธรณ์ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ นั้นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแจ้งว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอยู่ในความครอบครอง จึงไม่มีเอกสารเปิดเผยให้แก่ผู้อุทธรณ์ กรณีนี้ไม่ใช่คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ.๒๕๔๐ แต่เป็นการที่หน่วยงานแจ้งว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามคำร้องขอของผู้อุทธรณ์ จึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ หากผู้อุทธรณ์ไม่เชื่อว่าเป็นความจริงก็สามารถใช้สิทธิขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารดังกล่าวตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ได้ สำหรับเอกสารรายการที่ ๓ นั้น เมื่อมีเฉพาะคำร้องขอจดทะเบียน และคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ เอกสารดังกล่าวก็คือขั้นตอนและความเห็นของเจ้าหน้าที่ในการอนุญาตให้ขึ้นทะเบียน จึงเป็นเอกสารรายการที่ ๓ นั้นเอง เมื่อพิจารณาแล้วและเห็นว่าเป็นเอกสารที่สามารถเปิดเผยได้ จึงให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ เท่าที่มีอยู่นั้นแก่ผู้อุทธรณ์

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร จึงมีคำวินิจฉัยให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ให้ผู้อุทธรณ์ตรวจสอบและคัดลอกได้ แต่ไม่ต้องทำสำเนาที่มีคำรับรองให้แก่ผู้อุทธรณ์ ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ แก่ผู้อุทธรณ์ และยกอุทธรณ์รายการที่ ๒

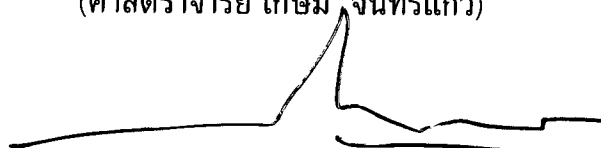
 ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล)

คำวินิจฉัย ที่ วท ๔ /๒๕๕๓

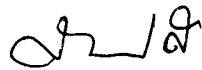
กรรมการ

(ศาสตราจารย์ เกษม จันทรแก้ว)

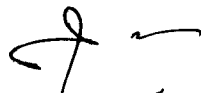
กรรมการ

(ศาสตราจารย์พิเศษ สันตัต ไรจนสุนทร)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ สมชาติ โสภณรณฤทธิ์)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

(รองศาสตราจารย์ สุนทร มณีสวัสดิ์)

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓